

Nro. 9

A' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS AP. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.

Indult Bétsből, Pénteken Julius 31 - ik napján
1807-ik esztendőben.

B é t s.

Maria Ludovika Austriai Császári fő Herceg Asszonynak, Fels. Urunk igen kedves első szülött leányának udvari Fő Mesternéjéve Lasanszky Grófné, néhai Gr. Lasanszky Fő Cancellariusnak Özvegye tétetődött, a' ki ezen fontos hivatalját a' jövő Kis Asszony havának első napján el is fogja kezdeni.

Nagy méltóságú N. Szalatnyai B. Fischer István volt Szathmary Püspököt, de a' mint ennekelőtte jelentettük, sok és nagy érdemeiért az Egri Érsekségre emeltetett Fő Pápot, Cs. Kir. belső titkos Tanácsossá, és egyszersmind Tek. Heves és Külső Szólnok egyesitetett Vármegyéknek örö-

kös és Fő Ispannyává kegyelmessen tenni méltoztatott Fels. Urunk.

Minekutánna a' Franczia Császár közt egy részről, más részről pedig a' Fels. Orosz Császár és Prussia Király közt a' békeffég helyre állított volna, a' Fels. Császári Udvarnak néhány hónapoktól fogva a' Fr. Császári fő hadi szálláson mulatott rendkívül való követje B. Sz. Vincent Feld Marsal Lajtinant, és a' nem régiben azon Fr. Császári fő hadi szállásra küldetett General Major Stutterheim néhány napokkal ennekelőtte ide szerentséssen vissza jöttek.

A' Pruffziából ide jött leg újabb tudósítások szerént, Gróf Hardenberg volt Status Minister nyugodalomra botsattatott, 's helyette, a' Pétersburgi Császári Udvarnál követséget viselt Golz úr tétettetett dirigens Status Ministerré.

A' Bécsi Görög lakosok kezeikben, már olly ezüst pénzek is forognak, a' mellyek a' most uralkodó IV. Mustafa Császár alatt verettettek, és a' mellyekenn az ő képe láttatik. A' Császári szék-től meg fosztatott Ex-Császár Sélím a' napkeleti tudományokban nem jövevény, és valamint teste állására, 's szép abrazatjára, úgy erköltsi maga viseletere nézve is szeretet és tiszteletet érdemlő fejedelem. Az ő szerentsétlenségét leg inkább az okozta, hogy ő a' Muzulmannoknak régi szokásait és erköltseiket méltó tekintetben nem tartotta, hanem sok olly jó és hasznos újításokat tett, mellyek a' bal vélekedéssel tellyes kösségnek, de kiváltképen a' Jantsároknak nem tettettek.

Békességes és Háborus Tudósítások.
Minekutánna az egymás eránt meg engesztel-

lődött, és egymással meg békéltett három nagy Fejedelem Tilsitben egymással gyakorta tarsalkodott, és a' jövődöbéli dolgokról tanátskozott volna, Sándor Császár Pétersburgba vissza utazott, a' Fels. Pr. Király még most is Mémelben mulat; végtére Napoleon Frantzia Császár Páris felé vett útjában, Drézdába a' Szakfzóniai Kir. látogatására ment. Erről a' nagy emberről Haynauból Alsó Sziléziának városkájából Julius 17-ik napján így irnak: „Tegnap este, úgymond, kilentzedfél órakor, Eő Frantzia Császári és Királyi Felsége Napoleon a' Bergi Nagy Herczeg (Mar. sal Murat) társaságában 17 szekerekkel, és 80 lóval szerentséssen ide érkeztek, és kevés itt való mulatások után, útjokat Bunzlaun keresztül Drézdába folytatták. Napoleon Császár rendelkezéséhez képest Jeromos Fr. Császári Herczeg is azon napon, t. i. Julius 17-ikén, este felé Brezlauból Drézdába utazott, minekutánna a' vezérlése alatt volt Generálisoktól, Obersterektől, Fő tisztektől, és a' Baváriai 's Württembergi Királyi hadi néptől elbutsuzott, és azoknak maga eránt való hívségeket, és a' Fr. Császárnak tett hasznos szolgálatjokat gyökeres beszéddel megköszönte volna. Ezeknek a' nagy vendégeknek méltóképen leendő el fogadásokra eleve nagy készületek tétettettek Drézdában.

Drézdából Julius 17-ik napján illy tudósítást vettünk: Ma volt ennek a' Királyi rezidenziának szerentséje a' leg nagyobb hérost Napoleon Fr. Császárt maga falai közt látni.

A' Meklenburg-Sverini uralkodó Herczeg a' Prussziai Királyné édes atya Julius 11-ik napján

ment vissza Sverini rezidentziájába, a' holt tiszteletére győzedelmi kapuk, és egyéb tisztelettelétek készitettek a' lakosoktól. A' Sverini levelek világossan azt mondják, hogy ezen herczegnek ösi örökségébe lett vissza tétettetését egyedül I. Sándor Császárnak lehet köszönni.

Azon idő pontjában, melyben a' Fels. Orosz Császár és Prussziai Király a' Fr. Császárral meg békéllettek és békeességre léptek, más részről a' Svéciai Király II. Gustav Adolf, a' múlt Aprilis 18 ik napján Schlattkowban meg határozott fegyverfzűnést a' múlt Junius 30-ik napján nemcsak felmondotta, hanem a' Kolbergi erősséget ostromló Frantzia seregek ellen azonnal az ellenségeskedést is el kezdette, minekutánna az Angliából segítségére küldetett, és mintegy 15000 főből álló expeditió Stralsundba ki szállott volna. A' Frantzia tartalék Ármádiának fő vezérje Marsal Brüne maga fő hadi szállásán Stettinben következő tudositást adott ki Julius 10-ik napján ezen tárgyról:

A' Fr. nagy Ármádia tartalék corpora a' Svéciai Pomerániába bé marsirozik. Schlattkowban a' múlt Aprilis 13-kán a' Svékusokkal elsőben 10 nap, Aprilis 29-ik napján pedig 30 nap tartó fegyverfzűnés szereztetett. Tsak hamar azután a' Svéciai Király Pomerániában megjelenvén, armádiája vezérlését maga kezére vette, és arról való feltételét, hogy 10 napnál tovább a' fegyverfzűnést meg tartani nem akarja, nyilván ki nyilatkozattatta. Azon időben a' Kolbergi erősséget ostromlók ellen a' Svéciai hajósereg az ellenségeskedést el kezdette. Elsőben a' Svéciai Generáli-

sokkal kezdődött el e' dolog eránt való levelezés, azután magamat hivatott a' Király Schlattkowba conferentiára, a' hová 4 Fr. tisztektől és ugyan annyi katonától kísértetve Junius 4-ikén el is mentem. Az ő Svéciai Kir. Felsége Adjutánsa tudtomra adta, hogy a' Király igen kevesed magával, és minden őrizet nélkül légyen Schlattkowban, a' minthogy azon házba bé mervén, a' melyben a' Király vólt, semmi testörzőket nem láttam, ellenben annak az udvaránn egy egész eskadron lovaság állott hadi rendbe."

„Midőn magánossan vóltam a' Királyal öfzvegyülésünknek okát eleibe terjesztettem; de azon maga kinyilatkoztatásával, hogy az első fegyverszűnésnél egyebet meg tartani nem kíván, beszédemet félbe szakasztotta, 's annál fogva azon kérdéseket, a' melyek a' conferentiának tárgyai lehettek vólna, el háritotta. Béketelenséggel fogja azt Europa meg tudni, mivel az által a' nemzeti törvények és a' betsület meg sértetődtek, nem átallotta a' Király a' Fr. Generálisnak (Brüne Marsalnak) Napoleon Császár egyik első jobbágyának azt javaslan, hogy urát és hazáját árullya el; arra kiztetni, hogy azoknak a' szökevényeknek betstelen zászlójok alatt, a' kik hazájoknak boldogsága eránt érzékenység nélkül valók, és annak ditsőffégétől idegenek, állyon az Anglusok pártjára. Tehát egyedül annak meg bizonyítására szolgált a' conferentzia, hogy a' Svéciai Király azon idegenek mellé állott, és a' maga nemzete javát annak fél áldozni igyekezik. — Ezen conferentziától fogva Kolberg előtt, és a' Trave folyóviz mellett az ellenségeskedést folytatta is,

Angliából pénzt és fegyveres népet vett, annyi főkötött és tsavargó embert vett fel szolgálatjára, a mennyit lehetett, és maga hadi erejébe bizakodván, Junius 30-ik napján a' fegyverfzünést abban a' szempillantásban mondotta fel, melyben az Orosz Császárnak és Prussziai Királynak békeességet tárgyzó intézetjeiket már jól tudhatta."

„Arra való nézve a' Svéciaival való ellenségeskedés Julius 13-ik napján ismét el kezdődik. Mivel a' Svéciai Királynak maga viselete nyilvánosságos sértődésekkel tellyes, még hamarabb is el kezdhetnénk, de a' mi uralkodó Fejedelmünk gondolkozása módja azt hozzá magával, hogy épen olly nagy legyen mértékletességére és nemes gondolkozására nézve, mint a' millyen nagy talentomai és hadi tettei által. Europa ezen tselekedetét becsülni, és azok, a' kik a' háborúnak ostorát hofszabítani igyekeznek meg esmérni fogják. — A' Frantzia és szövetséges seregek a' vitézi bátorságban és hadi fenytékben, a' Napoleon Császár jó tettzésének meg nyerése végett, egymással vetelkedni fognak. — Marsal Brüne.

O l a s z Ö r f z á g.

A' mostani Nápolyi Király J ó s e f N a p o l e o n a' múlt Junius 26-ik napján, reménytelenül A m a l f i b a a' Principato Citra nevezetü tartománynak városába ment éppen abban az órában, melyben az oda való lakosok a' Kalábriában ki szállott Sziciliai seregeken vett gyözedelemnek meg hálalása végett a' fő templomba öfzve gyüllöttek, és T e D e u m l a u d a m u s t tartottak. Az isteni tisztelt végződése után az oda való Érsekkel, Papokkal, és a' város nevezetesebb Előjáróival's lakó-

síval sokáig befélgetett, és minden nevezetes tárgyakról, különösen azon városnak kereskedéséről értekezett J ó s e f Király, és minekutánna meg értette volna, hogy a' lakosok az Apenninus meredek hegyek által Nápoly Ország egyéb részétől elzárattatva lévén keveset boldogúlhatnak, igiretet tett nékik arról, hogy azon hegyeken keresztül egy olly alkalmas utat fogna készíttetni, a' melynek segítségével ennekutánna jobban, bátrabban, és hasznosabban folytathatták kereskedéseket. — Az Amalfi jó indulatú lakosok, a' kiknek még eddig soha Királyoknak magok között való látásokra szerentséjek nem vólt, J ó s e f Királynak hozzájuk való maga leereszkedésén fellelte bámúltak, és illy szavakkal követték őtet: **E l l y e n a' m i j ó K i r á l y u n k J ó s e f! a' N a g y N a p o l e o n l e l k e n y u g o d j o n ő r a j t a!**

A' Kalabriában, a' múlt Majus hólnapjában esett hadi történeteket ekkent adják elő a' Francia officialis avagy hivatal szerént való tudósítások.

„Az az expeditio, melly a' Hesszen Filipsthal herczeg vezérlése alatt a' Palermói kikötőhelyből ki evezett, Pünköst Hava y-ik napján Reggio városa alá ment, és mingyárt ki is szállott. Ez az Expeditió a' Philippsthal és Apuliai vadászokból, a' Val di Mazzarai Granatirosokból, a' hasonló nevü lovas Regementből, a' Samniti seregből, artilléristákból, és pontonirosokból állott, mely számos Sziciliai fegyveres föld néppel vala megöregbitve. Illő meg jegyezni, hogy a' hadi törvényeknek gyalázatjára, ezen expeditionnál olly

katonák is sokan találtattak, a' kik a' Gaétai erősségnek megvétetésekor készült Capitulatióban magokat arra köteleztek, hogy a' Francziák ellen fegyverrel egy eszteudeig szolgálni nem fognak. A' Hesszen Filipsthali herczegnek hat ágyuja, és számtalan tábori munitziója volt."

„Majus 14-ik napján a' Samniti Seregnek egy batallionja egy tsapat lovasságtól segítettvén, a' Franczia vigyázatoknak megkimlelésére Plano della Coronáig előbre nyomúlt, azokat üzőbe vette, és a' Solanói útig hattrább nyomta. — Május 22-ikén az a' flottilla, avagy hajóseregetske is, mely Faró mellett, Messina városa szomszédtságában öfzve gyült, a' Giojai tenger öblében, viradtakor meg érkezett, és az is a' ki szálláshoz készült. Azon idő pontjában a' Filipsthal corpora is a' della Coronai sikra nyomúlt. Fr. Generál Abbe, a' ki a' nékie adatott parantsolathoz képest, az ellenségnek előbre való tsalogattatása végett, tettetés-képen magát a' vezérlése alatt lévő néppel hátrább vontá, Mileto előtt letelepedett, de ott sem maradt meg, hanem még hátrább, az az, Monte-Leoneig húzta magát vissza."

„Május 24-ikén a' Hesszen Filippsthali herczeg corpora Rosarno mellett állott ki. Egy haramjából álló Corpus egy tsapat vadászokkal, és egy eskadron lovassággal Miletóba ment, melynek egy része a' Fr. külső őrállók előtt meg is jelent, de 40 voltigöröktől, az az, könnyü ugró katonáktól annyira megrettentek, hogy őket a' viaskodás elkezésére venni lehetetlenség volt, hanem, néhány embereiknek elvesztése után hátrá vonták magokat. — De Majus 25-ik napján, reg-

geli 3 óra tájban a' Franczia forporoztoknak meg támadások végett, 200 lovasokból, 600 haramjából, és 140 vadászokból álló sereggel ismét visszamentek. — Generál Reynier a' Fr. forporoztok háta mege' a' 9-ik lovas vadászregementből 80 embert, és két kompanya Voltigöröket rejtett el, hogy az ellenség semmi erőt maga előtt nem látván, annál bátrabban előre nyomúljon, 's annál könnyebben vagy meg veretessen, vagy el fogattattasson. — A' Frantzia lovas vadászok látván, hogy a' félénk ellenség előbre menni nem akar, magokat nem tartoztathatták, hanem rajtok mentek, és a' könnyen ugró katonáknak (Voltigöröknek) segítségekkel; őket egészlen meg verték, a' haramjákat agyon vagdalták, a' Filipsthal vadászait el fogdosták, és a' 200 lovasok közül élethen meg maradtakat, Mileton túl 4 mértföldre üzték. Ezekből 100 embert és 50 lovat ejtettek rabságra. A' fegyvert fogott föld népnek vezérjei Francatrippa és Pandigrano sebbe estek, de magokat hóltaknak lenni tettévén, a' bé következett éjjel az elfzökésre módot találtak. —

„Majus 26-ikán a' Hesszen-Filipsthali herczeg a' kormánya alatt lévő sereggel együtt Miletó körül táborba szállott, de az ő meg félemllett előselege magát a' Fr. forporoztok előtt mutatni többé nem mérészlette. — A' következett napon, dél után egy lovas postát küldött a' H. Filipsthali herczeg a' Monteleonei Commendanshoz olly káressel, hogy a' következő rablásnak el kerülése végett, azon városból menne ki. De erre Generál Reynier semmit sem ügyelvén

meg határozta, hogy az ellenséget meg támadja, és bizonyos lévén arról, hogy ezt a' már két versben, úgymint a' Lagonegrói és Campo - Tenesei mezőkön meg verettett ellenséges seregek nyomorúlt maradványát el fogja törülni, néhány battalionokat Monteleone előtt öszve gyűjtött. Töb- bet is öszve vonhatott volna, de annak harmad ré- sze is, a' mely számmal volt az ellenség, elegen- dő volt a' győzedelemnek meg szerzésére. — Egész nap várták a' Filipsthali herczeget, de nem ment, arra való nézve el végeztetett, hogy ötet a' kö- vetkezett napon jókor reggel meg támadják. Az a' flottilla, avagy kis hajósereg is, mely a' Giojai kikötő helybe ki szállott, és a' melly C a n c e l l i e- ri kórmánya alatt számos haramjakkal meg ter- helve volt, és a' Giojától fogva az Eufemiai ten- ger öblig ki nyúló tenger partjainak külömb- külömb pontyait fenyegette, magát gyakorta mu- togatta. De Tropeában a' polgárikatonaság jó in- tetetjei minden kifzállásra való kedvétől meg fosz- tották. Hasonló módon bantak avval a' Paraliai, Briaticoi és Pizzói fegyveres polgárok, kiknek jó magok viseletét nagyon meg ditsirte a' comman- dörözó Generális. —

(A' többi következik.)

T ö r ö k B i r o d a l o m.

A' Konstantzinápolyban, múlt Majus holnap vége felé történt nevezetes revolutió semmi válto- zást nem okozott a' Nagy Vezér Ármadiájánál, mely még most is előbbi tábor helyén fekszik, egyebet, hanem hogy a' Jantsárok azoknak az A- gaiknak, vagy vezérjeiknek előbbi rangjaikba va- lá vissza tételeket sürgették, a' kiket azon revo-

lutio előtt a' Nagy vezér az ármádiától el küldött, és bé is tellyesitetett kivanságok.

A' Zultana Valida, az az, a' most uralkodó Mustafa Császárnak édes anyja, a' régi Serailt a' múlt Junius 7-ik napján el hagyván, az új Serailba, tudniillik az uralkodó Zultán palotájába nagy pompával ment bé. A' Császár fényes napkeleti köntösbe fel öltözve eleibe lovaglott. Az ő Cs. székbe lett bé iktatása a' múlt Junius 12-ik napján az Ejub nevű Moséban, az az, Török templomban, nagy pompával ment végbe. Mivel mindenek az előbbi lábra állitattak, ismét sok bosszúságot szenvednek a' Török Országi Görög lakosok a' vak buzgóságú és bal vélekedéssel telyes Muzulmannoktól.

A' mostan uralkodó Zultánról III. Mustafa Császárról azt mondják a' Jantsárok, hogy az ő édes attya Abdul Hamid szerentsés uralkodó volt, tehát a' fia is a' leszen, hogy ő vissza fogja Krimiat szerezni, és a' pártos Szerbusokat is megzabolázza. Napoleon ellenségei az ő ellenségei, tehát ő vele, t. i. Napoleonnal Mustafa is baratságban fog élni 's a. t. Meg jegyezhetjük, hogy a' Frantzia Császári követ Generál Sebastiani ezen Konstantzinápolyban történt revolutió alatt ott nem volt, de már oda vissza ment, és azon idő pontjától fogva lakó palotáját el sem hagyta.

A' nagy Mufti, az az, Török fő Pap előülése alatt öfzve gyült Uhlemasok, az az, törvény tudó papok a' Sélím Császár uralkodó széktől lett meg fosztatásának, következő okait adták: 1) A' Koránnak az a' tikkelye, mely szerint az oly Kalifa, (igy nevezettek eleinte a' Tö-

rök Országi uralkodó Fejedelmek) a' kinek 7 esztendei uralkodása alatt semmi férfi magzattya nintsen, méltatlannak tartják az uralkodásra, III. Sélím 19. esztendőig uralkodott, és még is semmi magzatjai nem voltak — 2) Hogy Sélím a' Mahomet Próféta törvényét meg sértette, a' mennyiben a' Mekki Karavánét illendőképen nem védelmezte. — 3) Noha minden újításokat tilalmaz a' Korán: ő mindazáltal igen sokakat tett, nevezetesen sokféle új adókat vetett a' népre, a' Katonaság nagy részét Európai lábra állította, 's annál fogva a' Jantsárokat nem betsülte, sőt a' hadi szolgálatból is ki akarta őket rekeszteni s. a. t.

Fr. Generál Marmontnak Bosniába lett sebes bé nyomulásán, a' mint a' Párisi officiális tudósítások jelentik, nagyon meg rémültek a' Szerbiai Insuógensek, és mingyárt követeket küldvén hozzája, a' Czerni György, és több Szerbiai vezéreknek nevekben olly jelentést tettek, hogy a' Szerbiai Synodus, avagy Zsinat egész tisztelettel viseltetik Napoleon Császár személyéhez. Ugyan ezen Párisi hivatalbéli tudósítások tartják azt is, hogy a' midőn az Orosz Fő Vezér Generál Michelson Ismail és Bender felé vissza marsirozott volna, az eleséget vivő flottillától elválni nem akart, és hogy a' Widdini Basa az ő hadi seregeit Oláh Országba bé ne rekeszze, azon igyekezett.

A' múlt Juniushan történt hadi dolgokat illyenképen adja elő a' múlt Szerdán költ Bécsi udvari Diarium: Junius 25-ik napján egy erős Szerbiai insurgens corpus avagy sereg egy Orosz co-

lonnéval magát öfzve kaptsolván a' Dunán által költözött, és a' Stubik mellett táborozó Kusanz y Aly Basát több oldalról hé zárta, kinek segítségére ment Mollah Widdini Basa, de Julius 1-ső napján, az egyesült Orosz és Szerviai insurgensekéből álló sereg ötet is meg verte 's visszakergette.

Ezen tárgyat következő módon adja elő a' Párisi Monitör: „Az az Orosz colonne avagy tsapat sereg, mellynek magát a' Szerviai Insurgensekkel öfzve kaptsolni kellett vala, Kis Oláh Országban által marsirozván a' Duna mellé ment, és hogy az Ostrowi szigetet el foglalhassa, azon folyó vizen által költözni igyekezett; de mivel a' Törökök azon helyen alkalmas batteriákat készítettek, és Widdinből is egynéhány ágyuzó hajók küldettek oda, feltételében nem szerentséltethetett. Frantzia Kapitány Bigeix is jól elintézvén a' Török artilleriát, nagy akadályára vólt. Arra való nézve az Orosz Colonne vissza fordulván, a' hegyen által ment, és hogy a' Generál Michelson ármadiájával magát öfzve kaptsolhassa, sebes lépésekkel Rimnichbe marsirozott.

Azon idő pontja alatt (igy szól továbbá a' Párisi Monitör) melyben a' Török Ármádia Junius 1-ső napján a' Dunán által költözött, Generál Michelson egy levelet irt Mustafa Basának, melyben azt jelentette nékie, hogy az Orosz Birodalom a' Fényes Portával ellenseges lábon nem áll, és hogy ő néhány nap mulva Bucharestet oda hagyja. Ezen levélre a' fent nevezett Török Basa ekként válaszolt: „Te, úgymond, azt mondod, hogy a' Fényes Portának ellensége nem vagy, még

is ostrom alá rekesztetted annak erőffégeit te Chozimot, Bendert erőszakosan el foglaltad, és az ottan bézárt Muzulmannokat meg fojtogattad. Tudtuk mi, hogy az Oroszok minékünk ellenségeink voltak, vitéz embereknek esmértük őket, de hogy ily nagy mértékben hipokriták legyenek, azt nem tudtuk. — Kérlek szűnnyel meg a' két szinüségtől, fuss el, és alavaló hazugság, és haszontalan mentségek által ne betstelenítsd meg magadat. Töb- nire, ha ellenségünk nem vagy, menny vissza a' Dniester folyó vizén, add vissza erőffégeinket, és szűnnyél meg a' mi Országunk lakosinak pártos- ságra való ingerlésektől."

Hogy az Oroszok és Törökök közt való ellen- ségeskedésnek is vége leszen, abból meg lehet itil- ni, hogy a' Frantzia és Orosz Császárok közt a' kékeség meg készülvén, herczeg Volkonsky egy Fr. Oberster társaságában Tilsitből Jassin ál- tal a' Generál Michelson Ismailba lévő fő ha- di szállására küldetett, olly véggel, hogy őtet a' Frantzia és Orosz Birodalom közt lévő fegyver szünésről bizonyossá tegye. Onnan a' Török Nagy Vezér táborába, onnan pedig Konstantzinápoly- ba Gen. Sebastianihoz utazott.

* *

Hiradás a' Keszthelyi Georgiconban
elüresülendő Pristaldusi Stipen-
diumról.

Keszthelyen, Ns. Zala Vármegyében helyhez- tetett Mező Városban, Mélt. Gróf Tolnai Feste- tits György Ur ó Nagysága által, Georgicon nevezete alatt fel állittatott Gazdasághéli Institu- tum részéről ezennel köz hirül adatik, hogy mi

nekutánna ezen Tárgyazat ollyatén maga megállapodására jutott volna, hogy már most a' Gazdasághéli Tudományok Cursusában mindjárt a' nevezett Institutumnak felállittásával jelentett Falusi Politiabéli Rendtartásokról szóló Tudomány, a' Jurisdictionalis Dolgoknak tanulásával kaptsoltaik öfzve, mellyek egy Fiskálisnak, a' Hivatalbéli köteleffégek tellyesítésében annál inkább elkerülhetetlenül szükségesek, mennél bizonyossabb az, hogy a' fundualis könyvekre való vigyázat, és az azokban időrül időre elő forduló változásoknak szorgolása, a' helységhéli Község, úgy az Arvák és Templom Számadási megvizsgálása, nem különben a' Felséges Királyi törvényes Normativumoknak az Uradalmi hatalom által is leendő elősegéllése; egyfzóval, az Oeconomico - Cameralis falusi politiabéli rendtartások, egy olly foglalatosságokra magát fel szánó ifjú embernek, a' milyennek egy Fiskálisnak kelletik lenni, leg főbb kötelelességeit teszik. Azoknak kedvekért tehát, a' kik a' törvényes dolgoknak helyes meg tanulása által, léptsönként Fiskálisi Hivatalra magokat készíteni szándekoznak, a' Georgiconbéli Intézetben egy 300 forintból és szabad szállásból álló Stipendium határozott meg.

Azoktól, a' kik ezen említett Stipendiumra vágyódnak, megkivántatik, hogy ha a' Törvénybéli Censurát még ki nem állották is, leg alább a' Törvénybéli Oskolai Cursust ditséretesen elvégezték, és arról hiteles bizonyságlevelet mutassanak. Egyébbbaránt pedig, hogy a' Deák, Magyar, és Német nyelveknek tökélletes beszéllése, és írása mellett, ép, és egélléges testi alkotmánnal bírja-

nak. A' mi a' Tudományok nemeit illeti, ők az Uradalmi Fiscalis mellett leendő hivatalbéli praxissal, a' Georgiconban való Gazdaságbélt is öszve kaptsolni fogják. — Utasítást vesznek továbbá az Uradalmi, vagy is Jurisdictionalis Instruction kívül, a' Fiscálisoknak, és a' Pristaldusoknak számára ki dolgozott rendtartásban.

Mely külömbféle tárgyokban talentumokat és előmeneteleket próba tétel által meg bizonyítván, eleintén, mint valóságos Pristaldusok, viselésekhez képest, jövődében várható előmenetellel az Uradalmi Fiscalisok mellé segítségül, állandó fizetéssel ki fognak tétetni.

Valamint a' Gazdaságbéli fő Praktikánsoknak, úgy szintén ezen Stipendiatusoknak fel vételében is, a' nélkül, hogy születésekre, Nemzetekre, és Vallásokra nézve külömbség tétetne, csak egyedül a' talentumok, jól el végzett Tudományok, és egyéb előbbeni erköltsős jó magok viselések fognak tekintetbe vétetni; melyekről hiteles bizonyosság, és ajánló leveleket bé mutatni szükséges lészen.

Azok tehát, a' kik ezen Stipendiumba részesülni kívánnak, magokat jövő September hónap utolsó napjáig, vagy ezen Georgicon Gazdaságbéli Oskolának Elöljárói, vagy az itt Keszthelyen lévő Uradalmok Fő Kormányzéke előtt irásba, vagy személyesen jelentsék, a' Pristaldusi Cursusnak kezdete is első Novemberre lévén meg határozva. Költ Keszthelyen Julius 3-kán 1807.

Harmadzori Hiradás.

Tekint. Zala Vármegyében, a' Rezneki Uradalomban, a' jövő Kis Afzfony Havának 4-ik napján, mintegy 100 darabból álló Orangerie, az az, Narancs, Czitron és másféle Olasz Országi gyümölts termő fák, kotyavetye által, kész pénz fizetésért, a' többet igirőknek el fognak adattatni.

(Félárkas Tóldalékkal.)

I. T O L D A L E K.

Nagy Körösi Predikátor T. T. Kováts Jó-
sef Urnak 1807-ik esztendőben, Junius-
nak 8-ik napján, forró hidegben megholt
ötödik esztendőös fiatskáján Jósefen való
kesergése.

Delicium Matris, mea sera et sola Voluptas
Nunc desiderium nonnisi triste meum.
Conjugii fructus, tardum pignusque novennis,
Unica Materni sarcina grata sinus.
Spes Senioris Avi canis exorta sub annis
Hyberno brevius lumine lumen habens,
Totius urbis amor, parvos decus inter amicos,
Laeta sodalitiū lux animusque sui
Corporis atque animi donis illustribus auctum
Nobile Naturae se superantis opus.
Exemplar Morum, Specimen virtutis, et olim
Gloria Musarum, si licuisset, erat
Fata sinistra vetant, rapidique potentia morbi
Et quatiens tenerum febris anhela latus,
Bis septemque dies miseros depascitur artus,
Nil lacrymae, nil ars, nil valere preces.
Materno languet gremio, moriensque reclinat
Ceū rosa maturis solibus usta, caput.
Unicā sic patrias spes, et tot gaudia Matris
Aemula ventorum flatibus Hora rapit.
Sic seges aestivos consolatura labores
Ante diem, subita grandine strata, jacet.

Sed satis est: quid enim Pietas miseranda Paren-
tum

Praestare ulterius, quod potuisset erat?
Ergo Vale, aeternumque Vale, dulcissime fili!

Ingeminat querulis Mater amata sonis,
In vacuo veluti nido, deplumibus orba

Foetibus, integros flens Philomela dies.
At patris orbati tam dulci nomine, custos

Ad tua perpetuus busta sedebit, amor.
Nunc quoque, vicinae forsitan praesagia mortis.

Haec tibi cygneo carmina more, canit.
Inscribitque levi suspiria sparsa papyro,

Digna, utinam! a' sera Posteritate legi.

L. M. q. P. Pater J. K.

* * *

Néhai meg bóldogúlt Tekintetes Kóji Co-
maromy György Ur, mig élt Tekintetes
Nemes Abaúj Vármegye Tábla Birája,
és a' S. Pataki Ref. Collegium V. Cura-
tora Hamvaihoz.

Drága Megyém könyvez, 's ezen el telendő
Reád nézve gyászos, szomorú Esztendő.
Legyen fel jegyezve, minden Polgárodnál
Örökre, 's majd később a' maradékodnál.
Mellyben, a' mindenben, új életet osztó
Tavas, leve mostan Tégedet megfosztó.
Meg fosztot, el sepret, egy tanúlt Embered
Comáromy Györgyöd, többé nem öleled.

Comaromit, ama Magyar Montesquieut,
 'Tsak a' nem tisztelte, ki nem esmérte Öt.
 A' Kassai Themis, 's a' Magyar Hegyallya,
 Heliconja tudom, sokáig fájlalja.
 Nagy ezét, mivel itt tsudálták bamúlták
 Midön Virtusait követni tanúlták.
 Nagy Hazafi, Atya jó, és Istenfelő
 Keresztény vólt, 's mindent igazán itélő
 Bíró, 's az igaz ügy, nyomos pártfogója,
 A' Szép Tudományok Hiv apolgaója.
 Jó Bárati, 's Nemes Gyermeki, hát velem
 Jertek: Itt Nagy Lelkét, többé fel nem lelem
 Jertek, 's e' két rendet, irjuk bus sirjára
 Mély szánakozásunk ki mutatására:
 O! Kár, örökre kár! Abaúj Angyala,
 A' Nagy Comaromy közzülünk ki hala.'

írta Sebő Pál Tállyai
 Reformat. Prédikátor.

* *

Hozzánk jutván az a' kellemetes Hír, hogy
 Felséges Királyunk nálunk is meg fog-
 ja Kegyelmes orczáját mutatni, hirtelen
 ezen tsekély verseket készítettem.

Gallia dum Rufsos dum Rufsia vincere Gallos
 Nititur, et rubro sanguine tingit humum
 Prussia diffusas dum colligit ipsa phalanges
 Inque aciem ducit rursus ut ultor eas

Dum strepitus Belli multorum percutit aures
 Et cupiunt almã iamque quiete frui,
 TV DECUS Austriaci Solii! TV Maxime Regum!
 Hungara quos pridem Terra beata colit
 Tu populis tandem — quorum moderaris habenas
 Reddideras pacem — qui Tua facta canunt.
 Induperatores dum bini Rexque Borussus
 Horrida ferventes, nunc quoque Castra petunt:
 Tu populos lustras clementer contra fideles
 Atque Titus miseris fers velut alter opem.
 Et post lustratas plures feliciter Urbes
 Non dedignaris visere nostra loca.
 Auribus excipias! resonant per compita plausus
 Atque ardet populi Te reverentis amor.
 Fama celer cursum cunctis praedixerat ante,
 Quam Persona fuit visa Benigna Tua.
 Ac ubi substiteras civis certatim adibat
 Oscula mox manibus thuraque digna dabat.
 Dulcibus alloquiis, comitis quoque versibus una
 Cantarunt laudes Rex venerande Tuas,
 O utinam possent aequalia dona referre
 Hi quoque! quos audis dicere! vive diu!
 Non hic purpureis vestitos quaere colonos
 Sordida sed vestis candida corda tegit
 Non reperis cinctas hic fortes moenibus arces
 Pectora sunt Populi moenia viva Tui.
 Protegat Omnipotens Te ac longos servet in an-
 nos!
 Et data pax populis sit diuturna! sinat!

Tudósítás.

Miólta Snellet ki adtam — mellyet hogy a' Haza kedvesenn vett nagyon örülöm — azólt a' következendőkön dolgoztam:

1. A' Göttingai Universitas' minapi Papja T. T. Flügge Ur' Darabjaiból ki színelve fordítottam ilyen tzimű kised munkát: Fel támadás, Itélet, Paraditsom, és Pokol, a' Zsidók és Mohammedanusok vélekedése szerént. Már több esztendejénél, hogy Landerer Mihály Typographus Urnak által adtam — 's mind eddig várom megjelenését.

2. Mohammed Élete 's Historiája. Németül Bétsben 's Lipsiában jön ki 1788-ban. Ezt a' fellyebb valóval egygyütt valamint én gyönyörködve fordítgattam; úgy reménylem másoknak is gyönyörúséget fognak szerezni.

3. Száz Halotti Prédikátziók. Első Darabja, melly 50 foglal magába, rövid időn ki kerül a' Prés alól, és azután követni fogja a' II-ik Darab — már kéz írásban mind bé küldettek Pestre. Külömbkülömbféle idejű emberek felett, és sokféle halál nemeire mondatható rövid és popularis, mai izlés szerént készült Prédikátziók ezek —

4. Innepekre való 20 Prédikátziók — Első Darab

5. Közönséges 26 Prédikátziók. Első Darab — mellyek ha a' köz kedvességet megtalálják nyerni — követni fogják a' következő Darabok.

Nékem se tzelom se kedvem nem volt reá, hogy Prédikátziókat nyomtattassak; de meg ké-

rettetvén Pesti Könyváros Nemes Eggenberger Ur által, átallottam reménységét megsemmisíteni. — Kinél az eddig említették már le tiszta-
tázva várják ki adattatásokat — az említett Urnak költségén.

6. Ezeket fogják végre követni különös alkalmatosságokra való Prédikációim — és ezek' végződésével is, életem fogytáig erőmet 's tehetségeimet kedves Hazámnak áldozom.

Irtam Csákváron 8-ik Juniusha 1807-ben.

Kováts Sámuel m. k.
Prédikátor.

Tudositás.

A' Nemes és tudós Publikumnak közönségesen tudtára adott ígeretem szerént a' legközelebb lévő Sz. János Fő-vételekor, Pesten tartandó Vásárkor, meg fog jelenni a' ditsóffégesen esméretes Téli és Nyári Könyvtárom' Gyűjteményének nyóltzadik Részekövetkezendő Előírás alatt: Hasenauui Nemes Urfinak szerentsétlen utazásának éstsudás Esetinek szomor-
kás, és játékos Elő-befzélése 8vo 45 xr.

Előbb nevezett Könyvtáromnak 9-ik Részeczimirás alatt: Sajdár és Rurik, avagy a' Margaréta szigete Buda és Pest között. Egy Történet IV. Béla Király idejéből, Bachich Jósef által, jövő esztendőbéli 1808. kor, Sz. Jósefi Pesti Vásárra a' Sajtomból ki fog szabadúlni.

Ugyan ezen Könyvtáromnak már a' Kösségre ki adott hét Részreiből még kevés számú Példamányok nálom találatnak. Ugymint

I. Darab: Báró de Mánx, Lengyel-Országí Confederátus Generálisnak a' tengeren és szárazon tett útazásai, és tsudálatos Történeteí 8vo 45 xr.

II. Darab: Zoriáda, vagy a' Nagy Mogol Leányának tsudás Történeteí 8-vo 45 xr.

III. Darab: Vanda, Krakói Herczeg Aszszony, avagy a' szerelem áldozattjai; valóságos Történeten épült Román. Két Darab annyi czím képekkel. 8vo 1 for.

IV. Darab: Klementi Laura, vagy a' Velenzei szép leány; egy Rajzolatja az emberi indúlatoknak. Németből magyarra fordította Abrud-Bányai Szabó Sámuel. 8vo 45 xr.

V. Darab: Lizára, az Abissziniai Amazon. Egy Költeményes Rajzolat. Magyarra fordított Szabó Sámuel által. 8-vo 45 xr.

VI. Darab: A' fősvény Ángy, avagy Amália és Albert, egy nagyon szivre ható 's bájos, de magában még is valóságos eredetü Történet 8. 45 xr.

VII. Darab: Farkasvölgyi Imre, avagy Posonyári késertő Lélek; egy tsudás Történet Korvinus Mátyás idejéből. 8vo. 45 xr.

Költ Posonyban Sz. Jakab havának 21-ik napján, 1807.

Füskúti Landerer Mihály
Kir. priv. nemzeti Könyvnyomtató és Áros.
H i r a d á s.

Az ide való Magyar Korona tzimert viselő Vendégfogadót és Vendégházat eleitől fogva gyakran meglátogatták az ide jött és itt mulatott Magyar Nemesség, és Magyar Országí lakosok. Ennek a' nagy Vendég háznak birtokosa, három esztendő-

vel ennekelőtte azt árendába másnak ki adta; de most azon árenda ideje el telvén, ismét maga gondviselése alá vette. Arra való nézve kötelességének tartya azt minden ide utázni szándékozó idegen uraknak, különösen pedig Magyar Ország Nemes lakosinak alázatossan tudtokra adni, hogy ő ezen tulajdon Vendégfogadó Házát, nemcsak kívülről, hanem kiváltképen belőrl is nagy költséggel meg újította, abban 25 szobát a' leg újabb módi szép bútorokkal fel ékesítette, és különösen a' bútoroknak, nyoszolyáknak 's ágybelieknek alkalmas vótokról és tsinosságokról szorgalmatoskodott, és a' lakó szobákat úgy alkalmaztatta, hogy azokat, mind egyenként, mind nagyobb részekbe, két, három, négy, sőt több szobakban is ki lehessen adni. — E' mellett azokra nézve is, a' kik tulajdon lovaikkal utaznak, elegendő istállók, és kotsi állások magánál a' háznál találtnak. —

A' mi a' konyhát illeti, ebben is tsinos és jó ízű, 's kinek kinek tettzése és kívánsága szerént való eledelek készittetnek, e' mellett mindentféle honnyi asztali és affzúszöllő borokkal, nevezetesen Austriaival 's Magyararral; sőt ha a' Vendégek kívánni fogják, mindenféle külföldi borokkal is szolgálhat. Ahozképest hízelkedik is az alább írt magának, hogy ötet más utasok is, de kiváltképen a' Magyar Urak számossan meg fogják látogatni, és sem a' szolgálatra, sem a' fizetésre nézve senki kedvetlenséggel tölle el nem megyen. —
Éölt Bécsben Julius 15-ik napján, 1807-ik esztendőben.

Móraus Jósef. Vendégfogadós és azon háznak Ura.